

กลไก สสส.

กับการขับเคลื่อนงาน
ควบคุม

เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของ ประเทศไทย

ดร.สุปรีดา อุดุลยานนท์
ผู้จัดการ

กองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ

งานประชุมวิชาการสุราระดับชาติ ครั้งที่ 11
25 พฤศจิกายน 2563 ณ โรงแรมแมนดาริน

รายรับของ สสส. มาจากการจัดเก็บ **“ส่วนเพิ่ม”**
ของภาษียาสูบและ **สุรา** ร้อยละ 2

2%

surcharge tax

100%

excise tax

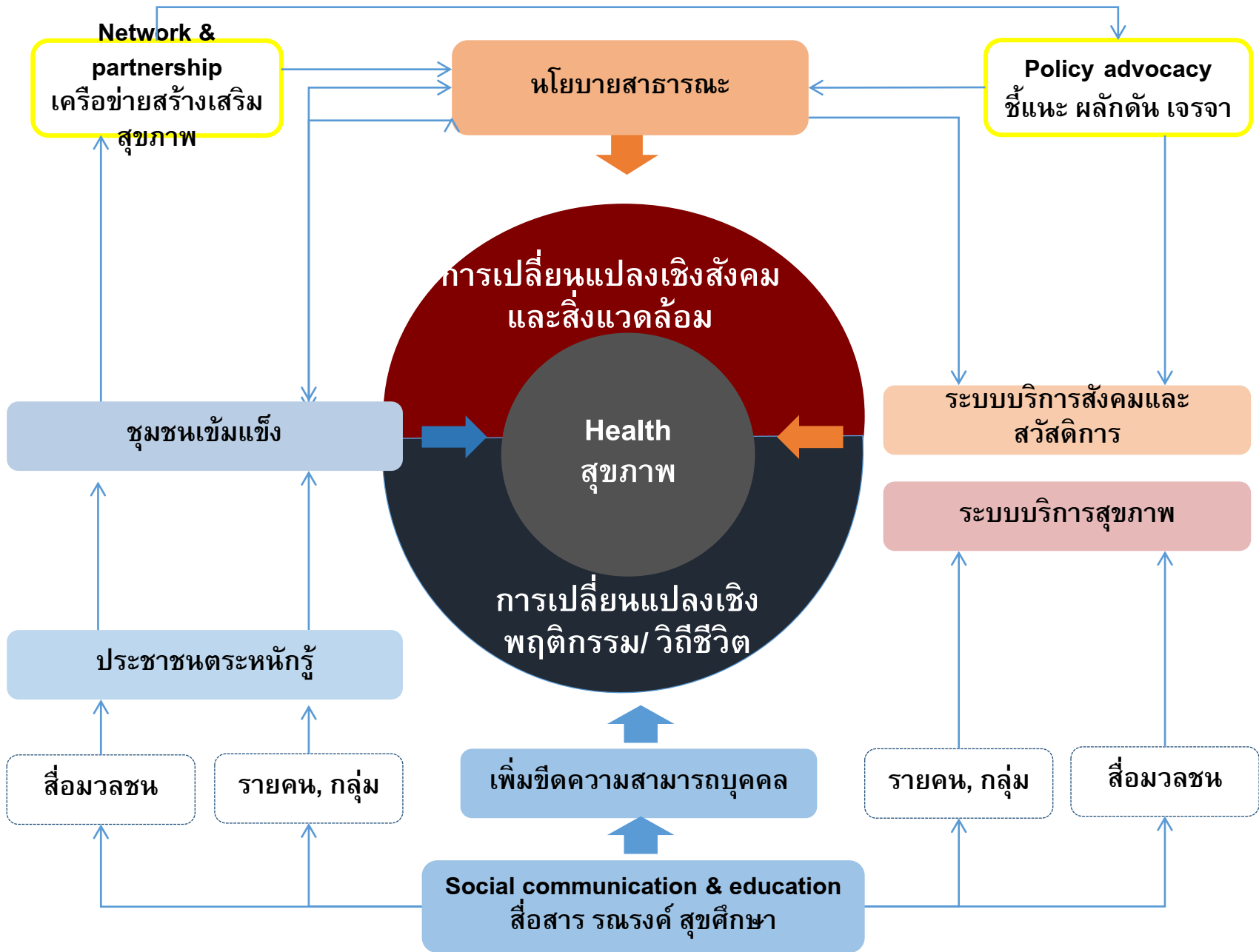

วิสัยทัศน์

ทุกคนบนแผ่นดินไทย มีขีดความสามารถ
สังคม สิ่งแวดล้อม ที่เอื้อต่อสุขภาวะ

พันธกิจ

จุดประกาย กระตุ้น สาน และ เสริมพลัง
บุคคลและองค์กรทุกภาคส่วน ให้มีขีดความสามารถและ
สร้างสรรค์ระบบสังคมที่เอื้อต่อการมีสุขภาวะ

ระบบสุขภาพ (Health System)

ระบบบริการสุขภาพ (Health Service System)

สสส

องค์ประกอบของแผนหลัก สสส. 15 แผน

- แผนควบคุมยาสูบ
- **แผนการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และสิ่งเสพติด**
- แผนการจัดการความปลอดภัยทางถนนและภัยพิบัติ
- แผนปัจจัยเสี่ยงทางสุขภาพ

- แผนส่งเสริมกิจกรรมทางกาย
- แผนอาหารเพื่อสุขภาพ

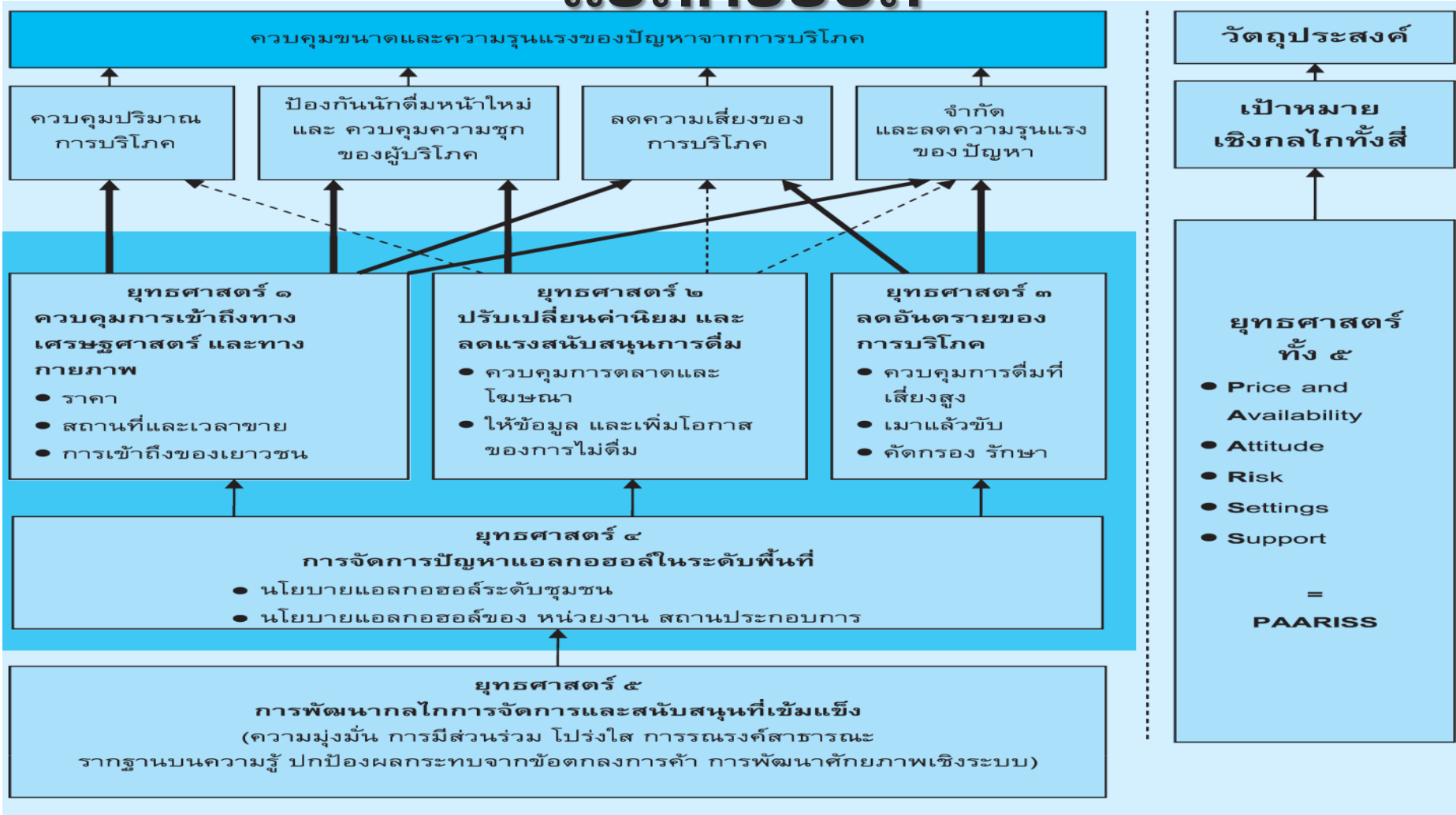

- แผนสุขภาพเด็ก เยาวชน และครอบครัว
- แผนสุขภาพประชากรกลุ่มเฉพาะ
- แผนสุขภาพชุมชน
- แผนสร้างเสริมสุขภาพในองค์กร
- แผนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพผ่านระบบบริการสุขภาพ

- แผนระบบสื่อและวิถีสุขภาพทางปัญญา
- แผนพัฒนาระบบและกลไกสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ
- แผนสร้างสรรค์โอกาสและนวัตกรรมสุขภาพ
- แผนสร้างเสริมความเข้าใจสุขภาพ

ยุทธศาสตร์นโยบายชาติในการควบคุม แอลกอฮอล์

ยุทธศาสตร์ 3 พลัง (สสส.)

พัฒนานโยบายและการบังคับใช้กฎหมาย

ยุทธศาสตร์นโยบาย แอลกอฮอล์ระดับชาติ

ภาคประชาสังคม

พัฒนาระบบข้อมูลข่าวสาร

- สำนักงานเครือข่ายองค์กรงดเหล้า
- เครือข่ายรณรงค์
- สื่อมวลชน
- หน่วยงานพันธมิตร

- ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา
- HITAP

สนับสนุนและป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติด

- คณะกรรมการควบคุมการบริโภคแอลกอฮอล์แห่งชาติ
- กรมควบคุมโรค
- หน่วยงานในคณะกรรมการ
- หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการเฝ้าระวัง ป้องกันควบคุม

- ศูนย์ศึกษาปัญหาการเสพติด

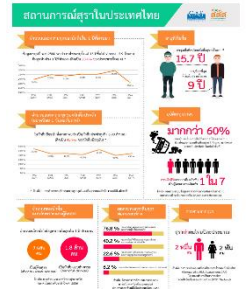
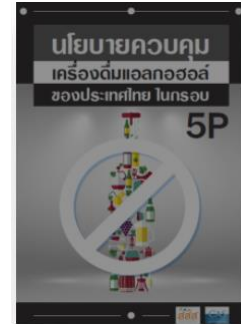
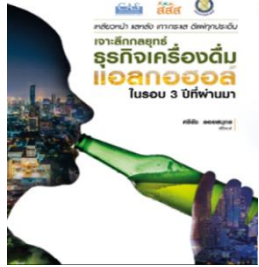

ผลงานสำคัญ ของ สสส.
ในการสนับสนุนภาคีเครือข่ายในการควบคุม
เครื่องดื่มแอลกอฮอล์

1. การพัฒนาวิชาการและระบบข้อมูลข่าวสาร

ปี 2547 จัดตั้ง “ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา”
- พัฒนางานวิชาการ เฉลี่ยปีละ 15 เรื่อง
- จัดประชุมสุราวิชาการประจำปี

2. การพัฒนานโยบายและการบังคับใช้กฎหมาย

ร่วมผลักดันนโยบาย

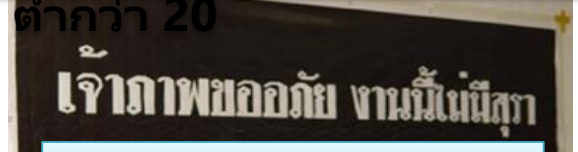
551 : ขับเคลื่อน พรบ.ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ปี 2549 : ทอดกฐิน-วัดปลอดเหล้า

ปี 2552 ห้ามขายให้เด็กอายุต่ำกว่า 20

ปี 2550 : งานศพปลอด

ปี 2548 : รับน้อง สถานศึกษา

ปี 2552 : ห้ามขาย ห้ามดื่ม

3. การพัฒนาเครือข่ายสังคมและการสื่อสารรณรงค์

ปี 60-63

พัฒนาการขับเคลื่อนงานของภาคประชาสังคมรณรงค์

ปี 2547 จัดตั้ง สำนักงาน
“เครือข่ายองค์กรงดเหล้า”

ปี 52-56

ปี 57-59

ปี 46-49

ปี 50-51

- รณรงค์สร้างกระแสในภาพกว้าง “งดเหล้าเข้าพรรษา งานบุญ ประเพณี ปลอดภัย”

- สร้างอาสาสมัครรณรงค์ 77 จังหวัด

- รณรงค์ให้มีกฎหมายควบคุมแอลกอฮอล์
- พัฒนาเครือข่ายเฝ้าระวังการตลาดของธุรกิจแอลกอฮอล์

- ทดลองการบังคับใช้กฎหมาย

- รณรงค์การบังคับใช้กฎหมายสนับสนุนวันงดดื่มสุราแห่งชาติ

- เข้มข้นเรื่อง การสนับสนุนการบังคับใช้กฎหมาย;

- พัฒนาโครงการสวดมนต์ข้ามปี

- ส่งเสริมการใช้แผนควบคุมแอลกอฮอล์ในระดับจังหวัด (กรณีจังหวัดพะเยา เป็นที่หนึ่งของประเทศ)

- จัดทำกระบวนการบูรณาการเหล้าบุหรี่ปริมาณ

- พัฒนาคณะหัวใจเพชร (เลิกเหล้า 3 ปี) ชุมชนคนสู้เหล้า และนโยบายคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ รณรงค์งดเหล้าเข้าพรรษา / งานบุญ ประเพณี ปลอดภัย
- จัดทำ evidence

3. การพัฒนาเครือข่ายสังคมและการสื่อสารรณรงค์ (ต่อ)

สร้างเครือข่ายรณรงค์ ประชาสัมพันธ์

กิจกรรมรณรงค์ “งดเหล้าเข้าพรรษา”

กิจกรรมรณรงค์เทศกาลปีใหม่ “ให้เหล้าเท่ากับแข่ง”

กิจกรรมรณรงค์ "สงกรานต์ปลอดภัย สนุกสุขใจไร้แอลกอฮอล์"

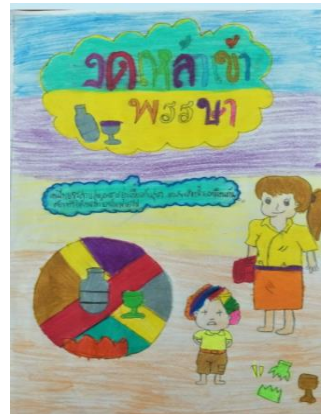

กิจกรรมรณรงค์ “บรณาไฟและสถานีปลอดบุหรี่และสุรา”สร้างความอุ่นใจปลอดภัยกลับถึงบ้าน

กิจกรรมรณรงค์งดเหล้าเข้าพรรษา “จดหมายสื่อรัก” ลูกขอพ่อแม่เลิกเหล้า

โรงเรียน งดเหล้าครบพรรษา “จดหมายสื่อรัก” 715 โรงเรียน

นักเรียนเขียนจดหมายสื่อรัก

- ขอพ่อแม่เลิกเหล้า 110,601 คน
- ขอขอบคุณ พ่อแม่ที่ไม่ดื่มเหล้า สุขบุญหรี 108,291 คน

คุณครูที่ร่วมงดเหล้า และคุณครูที่ไม่ดื่ม 20,376 คน
ผู้ปกครองงดเหล้าจากนักเรียนเขียนจดหมาย 102,918 คน

4. การสนับสนุนในรูปแบบกิจกรรม แทนธุรกิจแอลกอฮอล์

การขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะงานบุญประเพณีและเทศกาลปลอดเหล้า

แข่งเรือปลอดเหล้า

นักพากย์เรือเยาวชนสร้างสุข

งานยี่เป็งเชียงใหม่ไร้แอลกอฮอล์

งานลากพระทางน้ำและแข่งเรือและเพลงบอก

งานลอยกระทงสายจังหวัดตาก

4. การสนับสนุนในรูปแบบกิจกรรม แทนธุรกิจแอลกอฮอล์ (ต่อ)

กิจกรรมสร้างสรรค์เพื่อปรับเปลี่ยนค่านิยมในกลุ่มเยาวชน

การแข่งขันฟุตบอลเยาวชนเพื่อนกัน มั่นสโนแอล ไม่ดื่ม ไม่สูบ ไม่เสฟ ไม่พนัน

การประกวดดนตรีอีสาน มิวซิก อวอร์ดเพื่อการรณรงค์ไม่ดื่ม ไม่สูบ ไม่เสฟ

กิจกรรมค่ายพัฒนาเครือข่ายเยาวชน Stop Drink Network (SDN)

เทศกาลดนตรีโคตรอินดี สนับสนุนพื้นที่สร้างสรรค์ด้านดนตรีในกลุ่มเยาวชน

สื่อโฆษณา “รณรงค์งดเหล้าเข้าพรรษา” ของ สสส. ปี 2545-2563

ผลการรณรงค์ "งดเหล้าเข้าพรรษาปี 2562"

โดยศูนย์วิจัยปัญหาสุรา ร่วมกับศูนย์วิจัยเพื่อการพัฒนาสังคมและธุรกิจ (SAB)

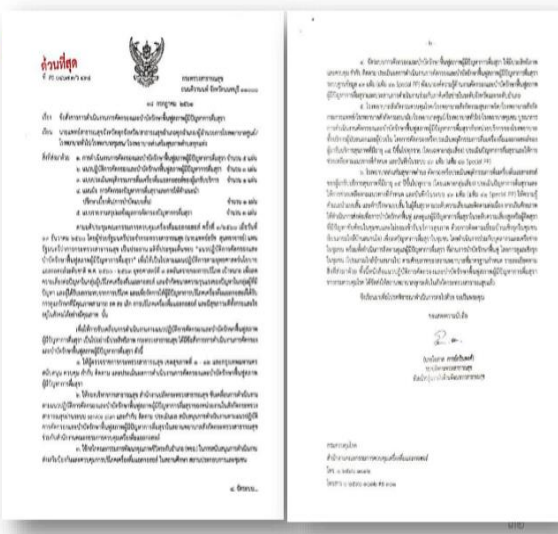
- ผู้ร่วมงดเหล้าเข้าพรรษา 53.5%
  - งดเหล้าตลอดพรรษา 31%
  - ผู้ทิ้งดบางช่วงและลดการดื่มลง 22.5%
- สามารถประหยัดค่าใช้จ่ายโดยภาพรวมประเทศ จำนวน 8,251 ล้านบาท (เฉลี่ยรายละ 1,284 บาท)
- 5% ตั้งใจจะเลิกดื่มตลอดชีวิต
- 3 เดือนที่งดเหล้าเข้าพรรษา ช่วยลดผู้เสียชีวิตจากทุกสาเหตุลง 9% การเสียชีวิตจากแอลกอฮอล์ลดลง 25% และยังส่งผลให้การดื่มลดลง 10%

หมายเหตุ: ปี 63 อยู่ระหว่างการดำเนินการประเมินผล

5. การพัฒนารูปแบบและระบบบริการเลิกสูรา

การขับเคลื่อนแนวปฏิบัติแนวปฏิบัติการคัดกรองและบำบัดรักษาฟื้นฟูสภาพผู้มีปัญหาการติ่มสุรา

3) มอบหมายให้สถานพยาบาลทุกระดับดำเนินการคัดกรองผู้มารับบริการสุขภาพ
ทุกคนที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไป และลงข้อมูลในระบบ 43 แฟ้ม (แฟ้ม 41 Special PP)
****ข้อสั่งการการดำเนินงานการคัดกรองและ
บำบัดรักษาฟื้นฟูสภาพผู้มีปัญหาการติ่มสุรา
(ที่ สธ 0407.3/ว 438 ลงวันที่ 18 ก.ค. 61)**

สื่อประกอบการอบรมการบำบัดผู้มีปัญหาการติ่มสุรา สำหรับบุคลากรสุขภาพ

ความก้าวหน้าด้านการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ระดับสากล

เกิดองค์ความรู้ ระดับสากล

เรื่องผลกระทบจากการ
บริโภคเครื่องดื่ม
แอลกอฮอล์ต่อผู้อื่น
หรือ ภัยจากสุรามือสอง

เกิดการพัฒนางานวิจัยร่วมกัน 9 ประเทศ

(Chile, India, Lao PDR, Nigeria, Sri Lanka, Thailand, Vietnam, Australia และ New Zealand)

เกิดผลผลิตสำคัญ คือ WHO Report ***"Harm to Others from Drinking: Pattern in Nine Societies"***

ผลักดันนโยบาย สากล

ด้านการป้องกันและ
ควบคุมการบริโภค
เครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ระดับภูมิภาค: เสนอให้เพิ่มวาระเรื่องการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประชุมคณะกรรมการบริหารองค์การอนามัยโลก สมัยที่ 146 (146th WHO EB)

ระดับโลก: (1) *ประชุม WHA72 ปี 2562 ประเทศไทย เรียกร้องให้ WHO ทบทวนมาตรการ*

ต่อการแก้ปัญหาในสถานการณ์ โดย WHO Director-General ได้ตกลงจะดำเนินการ ถือเป็นก้าวแรกที่จะผลักดันให้เกิดการพัฒนา

FCAC (2) ประชุมคณะกรรมการบริหารองค์การอนามัยโลก สมัยที่ 146 ปี 2563 เสนอ/ผลักดันจนเกิด ข้อตัดสินใจคณะกรรมการบริหารองค์การอนามัยโลก สมัยที่ 146 เรื่องการเร่งรัดการดำเนินงานเรื่อง

การลดอันตรายจากการบริโภคแอลกอฮอล์

ความก้าวหน้าด้านการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ระดับสากล

ผู้แทน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข กล่าวปาฐกถาบน เวที
คู่ขนาน (Side Event) ในหัวข้อ “แอลกอฮอล์ กับ โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง และ
การพัฒนาอย่างยั่งยืน” (Alcohol, NCDs and Sustainable
Development) ในการประชุมระดับสูงของสมัชชาสหประชาชาติว่าด้วย
การป้องกันและควบคุมโรคไม่ติดต่อ ปี 2561 ณ สำนักงานใหญ่องค์การ
สหประชาชาติ กรุงนิวยอร์ก ประเทศสหรัฐอเมริกา

ขอขอบคุณ

